

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndob/19/2025
Identifikačné číslo spisu: 1325202235
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1325202235.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu: ColosseoEAS, a.s., so sídlom K Železnej studienke 27, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 089 849, zastúpeného advokátskou kanceláriou G. Lehnert, s. r. o., so sídlom Budova ORBIS, Rajská 7, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 31 347 762, proti žalovanému: MONOGRAM Ventures a. s., so sídlom Ilkovičova 6276, 842 16 Bratislava, IČO: 44 071 574, o určenie neexistencie pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 56Cbi/2/2025, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava III, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) predložený Okresným súdom Nitra súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu z Mestského súdu Bratislava III.

2. Nesúhlas s postúpením sporu odôvodnil Okresný súd Nitra tou skutočnosťou, že v predmetnej veci nie je daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra na prejednanie vecí podľa § 196a ods. 6 ZKR, pretože žaloba, ktorou sa žalobca domáha určenia neexistencie pohľadávok žalovaného je autonómnou žalobou, teda nejde o spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

5. Podľa § 22 CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave;
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach;
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici;
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre;
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove;
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne;
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave;
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

6. Podľa § 36 ods. 2 CSP príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. je sídlom Krajského súdu v Bratislave mesto Bratislava a jeho obvod tvoria obvody a) mestských súdov podľa § 2 ods. 1 až 4.

9. V predloženej veci vznikol spor o povahu (kauzu) sporu.

V danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáha určenia neexistencie pohľadávky žalovaného vo výške 288.000,- eur s DPH vyúčtovanej faktúrou žalovaného č. 202411 zo dňa 15.11.2024 splatnou 15.12.2024.

Okresný súd Nitra uznesením č. k. 23K/16/2024-73 zo dňa 11.12.2024 začal konkurzné konanie na majetok dlžníka ColosseoEAS, a.s., so sídlom: K Železnej studienke 27, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 089 849 (v tomto konaní vystupuje ako žalobca). Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.12.2024, zverejnené bolo v Obchodnom vestníku dňa 17.12.2024, č. OV 224/2024. Návrh na vyhlásenie konkurzu podal žalovaný, ktorý vo vyjadrení k vyjadreniu dlžníka (v tomto konaní žalobca) tvrdí, že má voči žalobcovi pohľadávku, ktorá vznikla na základe zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 15.2.2024 a ktorej výška spolu s DPH predstavuje sumu 288.000,- eur (240.000,- eur + DPH). Pohľadávku vyúčtoval žalovaný žalobcovi faktúrou č. 202411 splatnou 15.12.2024. Žalobca popiera existenciu uplatnenej pohľadávky (provízie), pretože doposiaľ neboli splnené podmienky na vznik tejto časti provízie, žalovanému na ňu nevznikol nárok a pohľadávka teda neexistuje. Žalobca tvrdí, že pre nepodanie žaloby na plnenie zo strany žalovaného je jediným prostriedkom ochrany žalobcu podanie žaloby o určenie, ktorú podal v tejto veci.

Okresný súd Nitra uznesením č. k. 23K/16/2024-870 zo dňa 9.7.2025 vo výroku I. žalobu zamietol a výrokom II. rozhodol, že dlžník má voči navrhovateľovi - veriteľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Podľa názoru súdu prvej inštancie v posudzovanej právnej veci dlžník osvedčil spornosť pohľadávky navrhovateľa, ako aj ostatných veriteľov označených v návrhu, a preto súd na tieto pohľadávky nemohol prihliadať, na ktorého základe vyvodil súd záver o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie navrhovateľa.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 18.11.2025, č. k. 41CoKR/42/2025-982, uznesenie Okresného súdu Nitra, č. k. 23K/16/2024-870 zo dňa 9.7.2025 potvrdil.

10. Mestský súd Bratislava III (po vylúčení žaloby voči žalovaným v 2. až 6. rade na samostatné konania) vec postúpil Okresnému súdu Nitra, pretože z obsahu žalobného návrhu je podľa neho zjavné, že žalobca sa domáha voči žalovanému určenia neexistencie pohľadávky, ktorú žalovaný ako navrhovateľ v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 23K/16/2024 voči žalobcovi ako dlžníkovi, označil ako svoju splatnú pohľadávku voči žalobcovi, ktorou preukazoval splnenie podmienok pre vyhlásenie konkurzu na majetok žalobcu. Podľa názoru Mestského súdu Bratislava III je podaná žaloba o určenie neexistencie pohľadávky zo strany žalobcu reakciou na prebiehajúce konkurzné konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 23K/16/2024 a žalobca podanou žalobou sleduje vyvolanie spornosti o jeho záväzku voči žalovanému (v zmysle § 19 ods. 1

písm. c/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii), a teda predmetné konanie je vyvolané osobitnou povahou konkurzného konania, na prejednanie a rozhodnutie v ktorom je v zmysle ustanovenia § 196a ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii kauzálne príslušný súd, na ktorom sa vedie konkurzné konanie, t. j. Okresný súd Nitra.

11. Podľa § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“), ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa, súd rozhodne o vyhlásení konkurzu vtedy, ak dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť, inak rozhodne o zastavení konkurzného konania; pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť; ak sa dlžník v lehote podľa odseku 1 písm. a) bodu 1 nevyjadril, má sa za to, že svoju platobnú schopnosť neosvedčil.

12. Podľa § 196a ods. 6 ZKR súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

13. Za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania sa štandardne považuje napríklad sporové určenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu voči veriteľovi, o určenie pohľadávky za pohľadávku proti podstate, ako aj všetky konania, ktoré sa dotýkajú konkurznej podstaty alebo s ňou súvisia (STRAPÁČ, Peter. § 20 [Výlučná miestna príslušnosť]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: Nakladateľství C. H. Beck, 2017, s. 142.). V zmysle uznesenia najvyššieho súdu zo dňa 9. novembra 2011, sp zn. 6Ndc/33/2011, „sa za konania vyvolané konkurzom považujú v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) konanie o určenie pravosti, výšky a poradia popretej pohľadávky (§ 23 ZKV), resp. v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) konanie o určenie právneho dôvodu vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZKR), konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty (§ 19 ods. 2 ZKV), resp. konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZKR), osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle § 26 ZKV, resp. § 53 a nasl. ZKR, prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu.“ Za konania súvisiace s konkurzom možno považovať aj sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo ZKV, resp. ZKR, príp. tiež z iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku (pozri Sojka, P.: Vis attractiva concursus a konania súvisiace s konkurzom. In Justičná revue č. 1/2010, s. 55). To je napr. konanie o náhradu škody vzniknuté porušením povinností správcu (§ 8 ods. 2 ZKV, § 12 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), príp. iné konanie o náhradu škody v zmysle ZKR (napríklad § 11 ods. 4, § 11 ods. 5, § 66, § 87 ods. 3, 4, 6). (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2021, sp. zn. 2Ndob/18/2021). Za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania sa štandardne považuje napríklad spor o určenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu voči veriteľom, o určenie pohľadávky za pohľadávku proti podstate, ako aj všetky konania, ktoré sa dotýkajú konkurznej podstaty alebo s ňou súvisia. Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii vymedzuje, že pohľadávky proti podstate sú všetky pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu v súvislosti so správou a speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.2.2024, sp. zn. 4Ndob/72/2023). Konkurzná judikatúra všeobecných súdov sa už dávnejšie jednoznačne vyslovila v tom smere, že v štádiu do vyhlásenia konkurzu nie je účelom konkurzného konania zisťovať oprávnenosť pohľadávok veriteľov. Z týchto dôvodov, pokiaľ dlžník relevantným spôsobom spochybni niektoré splatné pohľadávky veriteľov (o ktorých veriteľ tvrdí, že sú oprávnené a sú splatné), nemôže konkurzný súd na takéto záväzky dlžníka pri posudzovaní jeho platobnej neschopnosti prihliadať. Oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu - splnenie podmienok musí veriteľ osvedčiť bez toho, aby bolo potrebné o existencii jeho pohľadávky viesť rozsiahle dokazovanie. Otázka preukázania alebo nepreukázania spornej pohľadávky musí byť vždy predmetom samotného sporového konania, pričom konkurzný súd nemôže viesť v rámci konkurzného

konania dokazovanie, čo sa týka preukázania právneho základu pohľadávky, ktorej spornosť sa namieta. Opačný prístup by predstavoval neprípustný formalizmus v rozhodovaní konkurzného súdu. Prítom ani z § 19 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a reštrukturalizácii nevyplýva, že pri rozhodovaní o návrhu na vyhlásenie konkurzu prichádza do úvahy iba jeho vyhlásenie alebo zastavenie konkurzného konania. Pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu je daný v rovnakom ustanovení navyše konkurznému súdu zákonný príkaz neprihliadať na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť (bez toho, aby táto povinnosť konkurzného súdu bola zákonom obmedzená iba na posudzovanie otázky platobnej schopnosti dlžníka). Zmyslu a účelu právnej úpravy zákona o konkurze a reštrukturalizácii preto zodpovedá iba taký výklad citovaných ustanovení tohto zákona, ktorý vylučuje v prípade, ak by obsah konkurzného spisu ako celok nepotvrdzoval existenciu hmotnoprávneho vzťahu medzi navrhovateľom a dlžníkom, ktorého obsahom je pohľadávka navrhovateľa voči dlžníkovi, vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. Nemožno totiž pripustiť, aby bol konkurz na majetok dlžníka vyhlásený na návrh osoby, ktorá nie je veriteľom dlžníka. Rovnako v tomto štádiu konkurzného konania je z rovnakého dôvodu vylúčené, aby za tejto situácie pre vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka postačovala existencia iných veriteľov (hoc aj s nespornou pohľadávkou voči dlžníkovi), z ktorých však žiaden návrh na vyhlásenie konkurzu voči dlžníkovi so zákonom predpísanými náležitosťami nepodal. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 5.4.2018, sp. zn. IV. ÚS 244/2018)

14. Vzhľadom na uvedené pre ďalší postup konkurzného súdu po začatí konkurzného konania nie je podstatný výsledok sporového konania (v tomto prípade konania o určenie neexistencie pohľadávok). V konkurznom konaní je podstatné, či dlžník osvedčil spornosť pohľadávok a v tom prípade, konkurzný súd nesmie prihliadať na takéto záväzky.

V predmetnej veci vid' bod 9. tohto uznesenia konkurzného súdu zamietli návrh na vyhlásenie konkurzu z dôvodu, že v posudzovanej právnej veci dlžník osvedčil spornosť pohľadávky navrhovateľa, a preto súd na túto pohľadávkou nemohol prihliadať, na ktorého základe vyvodil súd záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa. Podľa názoru najvyššieho súdu predmet tohto konania, ktorý je vymedzený obsahom žaloby, teda nie je vyvolaný osobitnou povahou konaní podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

15. Najvyšší súd vzhľadom na povahu subjektov a skutočnosť, že žalovaná pohľadávka vznikla zo záväzkového vzťahu, ktorý sa týka podnikateľskej činnosti sporových strán, uvádza, že predložený spor má v súlade s § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov obchodnoprávnu povahu.

Kauzálnu príslušnosť je v nadväznosti na zistené skutočnosti potrebné určiť podľa § 22 písm. a) CSP a kauzálnu príslušnosť súdom je Mestský súd Bratislava III.

16. Najvyšší súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu je dôvodný a na prejednanie a rozhodnutie sporu je podľa § 15 ods. 1 CSP a § 22 písm. a) CSP príslušný Mestský súd Bratislava III.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.